

İŞÇİLER NE ZAMAN SİYASALLAŞIR?

Aydınlık Gazetesi, 2 Aralık 2013

Yıldırım Koç

Geçenlerde bir sendika genel başkanı, işçilerle yaptığı toplantıda hükümeti eleştirince, “Başkan, siyaset yapma” uyarısıyla karşılaştığını söyledi.

Halbuki hükümeti övse, büyük olasılıkla böyle bir tepkiyle karşılaşmayacaktı. İşçinin tepkisi, sendikacının siyasi konulara değinmesine değil, AKP’yi eleştirmesineydi. Yoksa hiçbir işçi siyasetin dışında değildir; kendisinin siyasetle uğraşmadığını söyleyecek kadar bilgisiz ve ilkel değildir.

İşçiler Siyasetin İçindedir

İşçiler siyasetin içindedir; ancak izleyici konumundadır ve siyasi ilişkilerden yarar sağlamaya çalışmaktadır. Birinci sorun, işçilerin siyasete kitlesel olarak ve yönlendirici biçimde katılmasını sağlamaktır.

İşçiler siyasetin içindedir; ancak siyasi tercihleri sınıf çıkarlarını temel almamıştır; siyasi tercihler, ufak hesaplarla, etnik kökenine veya inancına göre, bazı alışkanlıklardan ve hatta önyargılardan etkilenerek belirlenmiştir. İkinci sorun, işçilerin kendi sınıf çıkarları temelinde siyasete girmesini sağlamaktır.

Bu iki sorun nasıl aşılacak?

Siyasi parti olarak tek tek işçilerle görüşmeler yaparak bunu bir ölçüde sağlayabilmek mümkün. İşçilerin sorunlarıyla ilgilenirsiniz; bağımsız ve demokratik bir ülke, sınıfsız ve sömürsüz bir dünya amaçlarınızı anlatırsınız. Bu çalışmalarla işçi sınıfı içindeki dürüst, namuslu, özverili, kafası çalışan bazı insanları kazanabilirsiniz. Ancak Türkiye’de 16 milyon ücretli var. Mücadeleye kazandığınız insanlar bu büyük kitle içinde küçük bir kesimdir.

Kitleler Ne Zaman Siyasete Aktif Olarak Katılır?

Büyük kitle ne zaman sınıf çıkarları temelinde siyasete aktif olarak katılır?

İnsanca yaşayabilmek ve hatta hayatta kalabilmek için başka çareleri kalmadığında.

Kitlelerin işçilik dışındaki diğer kimliklerini (aidiyetlerini) geri plana itip, sınıf kimliklerini ön plana çıkarmalarının ve bu temelde aktif siyasete katılmalarının birinci önkoşulu, hayatın zorlamasıdır. Mevcut düzen içinde hayatından üç aşağı beş yukarı memnun olan, başkalarının yaptığı siyasete izleyici olarak katılıp bundan yarar sağlayan bir işçi, düzene karşı çıkarak ve taşın altına girerek niçin risk alsın ki? Bunu ancak başka çaresi olmadığında yapar.

Vatana yönelik saldırıda veya bir iç savaş tehlikesinde canı, namusu, malı tehdit altındaysa, doğal eğilimi olan rehavetten kurtulur; kurtulmaktan başka çaresi de yoktur zaten.

Bir işyerinde çalışmasına karşın ciddi bir mutlak yoksullaşma yaşıyorsa, açığını kapatmak için borçlanma olanağı ortadan kalkmışsa, artık eski borçlarını bile ödeyemiyorsa, çalıştığı işyerinden ücretini aylardır alamıyorsa, borçlarını ödemek için ümidini bağladığı kıdem tazminatı yanmıyorsa, özelleştirme sonrasında asgari ücretle güvencesiz bir işe sürüklenecekse, işsizse (sadaka olarak dağıtılanlar da ihtiyacını karşılamıyorsa), siyasallaşır.

Kitlelerin kendi sınıf çıkarları doğrultusunda siyasete aktif olarak katılmalarının ikinci önkoşulu, zayıf bir iktidar algısıdır. Eğer hükümetten, hakim sınıflardan, emperyalistlerden çok korkuyorlarsa, artan sıkıntılar toplumsal patlamalara değil, toplumsal çürümeye yol açar.

İşçi sınıfını kendi sınıf çıkarları doğrultusunda kitlesel olarak siyasete sokmaya çalışan siyasal parti, özellikle siyasallaşma eğiliminin güçlendiği koşullarda, hükümetin, hakim sınıfların ve emperyalizmin zayıflayan durumunu anlatmak ve bunu bazı meşru ve demokratik kitle eylemleriyle göstermek durumundadır. Parti, bu süreçte işçi sınıfının fiili önderi konumuna yükselir; işçi sınıfının tarihsel dönüşüme kitlesel olarak katılımını sağlar.

Yatağan işçisi 25 Kasım günü barikatların ve tomaların üzerine yürüyorsa, bu mücadelede 29 Ekim 2012 Ulus ve 8 Nisan 2013 Silivri direnişlerinin, Haziran-Temmuz başkaldırısının ve benzeri onlarca öncü eylemin büyük katkısı vardır. Yatağan işçilerinin eylemi de, önümüzdeki aylarda yükselecek yeni işçi mücadelelerinin hazırlanmasına büyük katkılarda bulunacaktır.

İşçi sınıfını bu süreç siyasallaştırır. Sorunlar büyüyecek; sorunların bu düzen içinde çözüme kavuşturulamayacağı yaşana yaşana öğrenilecek; karşıdaki cephenin zayıflığı denene sınına algılanacak; siyasal arayış yaygınlaşacak; öncü siyasal parti, sınıfla bütünleşecektir.